

TÜRKİYE'DE BİLİMSEL TIBBİ MAKALE YAZIMI VE DERGİ YAYINCILIĞI SORUNLARI İLE TÜRKİYE EKOPATOLOJİ DERGİSİ'NİN İLK 10 YILI

Problems of scientific medical article writing and publication in Turkey and
The first 10 year period(1995-2004) of Turkish Journal of Ecopathology

M. Şerefettin CANDA

Özet

Ulusal ve uluslararası alanda, bilimsel tıbbi araştırma makalelerin hazırlanması ve yayınlanması, oldukça geniş açılı bilgi birikimi gerektiren bir konudur. Üniversitelerin alt yapısı, bilim adamlarının çalışma koşulları ve olanakları, bu konuda belirleyicidir. Benzer düşünceler dergiler için de geçerlidir. Ayrıca, Türkçe makale yayınlamanın önemi de vurgulanmalıdır. Bu yazının amacı, Türkiye'de bilimsel tıbbi makale ve tıp dergisi yayınlamanın güncel sorunlarını gözden geçirmek, ayrıca Türkiye Ekopatoloji Dergisi (TEPD)'nin ilk 10 yılında (1995-2004) ulaşılan sonuçları değerlendirmektir. Türkiye Ekopatoloji Dergisi, özellikle "ekopatoloji" konusunda, Türkiye'de ilk kez olmak üzere, yeni bir platform oluşturmuş ve bu konudaki makalelerin yayınlanmasına yardımcı olmuştur. Türkiye Ekopatoloji Dergisi, ilk 10 yılda (1995-2005), toplam 10 ciltte 303 makale(27'si İngilizce) yayınlanmıştır. Bu 303 makalenin %47.5 (144 makale)'i araştırma, %29.4 (89 makale)'ü olgu sunumu ve %23.1 (70 makale)'i derleme ya da benzer niteliktedir.

Prof. Dr. M. Şerefettin CANDA - Dokuz Eylül Üniversitesi tıp Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, İnciraltı-İZMİR

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nde yayınlanan makaleler, 106 sayfası renkli olmak üzere, toplam 1627 sayfadır. Ayrıca, Türkiye Ekopatoloji Dergisi, bu dönemde, 1 Türkiye Ekopatoloji Kongresi, Türkiye Ekopatoloji Ödülleri'ni kurmuştur. Önümüzdeki 10 yıllarda, Türkiye'de tıbbi yayıncılık ve ekopatoloji ile ilgili çalışmalar daha da gelişecektir.

Anahtar sözcükler: Bilimsel tıbbi makale, tıp dergileri, ekopatoloji, Türkiye Ekopatoloji Dergisi, Türk Tıp Dizini

Summary

The preparation of the medical research papers and publications in the national and international fields needs considerable scientific knowledge. The background of the university and the working conditions of scientists are very important. The same points are valid for journal publication. Medical paper publication in Turkish language should also be emphasized. The aim of this article is to evaluate the current problems of the medical articles and journal publications in Turkey and to reveal the outcomes that have been obtained during the first 10 year period (1995-2004) of Turkish Journal of Ecopathology. Turkish Journal of Ecopathology has constituted a platform regarding "ecopathology" in particular. It contributed to the scientific work published in this topic. Overall 303 articles (27 in English) within ten volumes have been published in Turkish Journal of Ecopathology during the first 10 year period. Out of 303 articles, 47.5 % (144 articles) were original articles, 29.4% (89 articles) were case reports and 23.1% (70 articles) were reviews or related articles. The total number of pages of the articles published in Turkish Journal of Ecopathology is 1627 including 106 colour pages. Turkish Journal of Ecopathology organised the First Turkish Ecopathology Congress and at the same time established the Turkish Ecopathology Awards. We expect that medical publications as well as ecopathological studies will increase and progress in Turkey in the next decades.

Key words: *Scientific medical article, medical journals, ecopathology, Turkish Journal of Ecopathology, Turkish Medical Index.*

Giriş ve amaç

Tıp konusundaki bilimsel makalelerin hazırlanması ve yayınlanması oldukça geniş ve kapsamlı bilgi birikimi ve yeterli alt yapı gerektirir. Üniversitelerin alt yapı olanakları, bilim adamlarının çalışma koşulları bu konuda belirleyicidir. Benzer düşünceler tıp dergileri için de geçerlidir. Bu yayınlar, toplumun çağdaş dünya ile iletişim kurmasını sağlar, ayrıca toplumun güncel bilimsel gelişim düzeyini gösterir. Böylece, bilimsel yayıncılık, çağdaş uluslararası ölçütlere uygunluğu ölçüsünde değer bulur.

Türkiye'deki tıp dergileri, Türkiye'deki güncel bilimsel düzeyin bir göstergesidir ve bir çok yarar sağlar. Örneğin, bilim adamının araştırmaları yayınlanır, bilgi paylaşılır, ilgili dallarda çalışanların eğitimine katkı sağlanır. Ayrıca, Türkiye'nin güncel ve olası bilimsel potansiyelini ortaya serer, karşılaştırma olanağı sağlar ve geleceğe ışık tutar. Sağlıkla ilgili bilgiler, sürekli gelişir, yenilenir ve değişime uğrar, bu nedenle olabildiğince ekip çalışması "team work" gerekir (1-6).

"Ekopatoloji" kavramı ise, dünyada ve ülkemizde, yeni yeni önemi anlaşılan, güncel bir tanımlamadır. Hastalıkların ortaya çıkmasında, çevresel etkenlerin yol açtığı sağlık sorunları ve hastalıklar konusunda multidisipliner çalışmaları içine alır. "Medikal ekolojik patoloji" ya da "medikal ekopatoloji" biçiminde bir tanımlama daha doğru olabilir. Çünkü ekopatoloji kavramı tüm canlılar dünyasını içine alan genel bir tanımlamadır. Medikal ekopatoloji, çevresel etkenlerle oluşan hastalıklar, çeşitli kanser türleri, bulaşıcı ve paraziter hastalıklar ya da asbestos, fulorozis, benzen, kurşun, cıva zehirlenmeleri, iyot eksikliği, güneş ışınlarının etkileri, ozon tabakasının incelmeye ve delinmesinin yol açtığı etkiler, elektromagnetik dalgaların olası etkilerine dek varan çok geniş bir spektrumunu içine alır.

Fransız bilim adamı JP Ganiere, hastalıkların, çeşitli çevresel, biyolojik, fiziksel

vb etkenlerin sinerjik bir kombinasyonu olduğunu bildirmiştir. 1993 Ekim ayında bir uluslararası ekopatoloji konferansı, Fransa'nın Clermont kentinde toplanmıştır (1). Medikal ekopatoloji konusunda çalışan Türkiye Ekopatoloji Dergisi de 1995 yılında yayın yaşamına başlamıştır (7).

Bu yazının amacı, Türkiye'de bilimsel makale yayınlamanın, ayrıca bilimsel tıp dergiciliğinin güncel sorunlarını gözden geçirmek ve Türkiye Ekopatoloji Dergisi (TEPD)'nin ilk 10 yılında elde edilen sonuçları, ileriye yönelik hedeflerimizi ve bu arada ülkemizdeki bilimsel dergi yayıncılığı konusundaki düşüncelerimizi sizlerle paylaşmaktır (7).

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin özellikleri

Türkiye'de tıp konusundaki bilimsel makaleler ve yayınlar çoğunlukla Üniversiteler ile Araştırma ve Eğitim Hastaneleri'nde yapılmaktadır.

Bir sivil toplum örgütü tarafından yayınlanan TEPD, resmi ya da ticari kurumların katkısı olmadan 10 yıldır yayınlanmaktadır.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi, özellikle “ekopatoloji” konusunda, Türkiye'de ilk kez olmak üzere, yeni bir platform oluşturmuş ve bu konuda, yayınlanan bilimsel çalışmalara, katkı yapmaya çalışmıştır.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi (TEPD - Tr Ekopatol Derg) / *Turkish Journal of Ecopathology* (TJEP - Tr J Ecopathol), ilk sayısını 1995'de yayınlarak “Tr Ekopatol Derg 1995;1(1-4):11-156”, yayın yaşamına adımını atmıştır. Yılda 4 sayı (2'şer birleşik sayı) yayınlanan TEPD, 2004'de 10. cildini tamamlamıştır “Tr Ekopatol Derg 2004;10(1-4);1-160”.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin kurucusu Prof. Dr. M. Şerefettin Canda ve Prof. Dr. Tülay Canda'dır. Başlangıçtan bu güne dek, editörlük görevini Prof. Dr. M. Şerefettin Canda yürütmüştür. Bunun yanı sıra, 7. Cilt, Sayı 3-4, Yıl 2001'den başlayarak, yardımcı editörlük oluşturulmuş ve bu görevi de Prof. Dr. Tülay

Canda ile Prof. Dr. H. Uğur Pabuççuoğlu yürütmektedir.

Türk Tıp Dizini “TÜBİTAK-ULAKBİM” (<http://www.ulakbim.gov.tr>) (zaman zaman) ile TürkMedline Dizini'nde (<http://medline.pleksus.com.tr/>) (özetlerle) yer alan TEPD, 10 yıllık deneyimin de ışığında, giderek daha kapsamlı ve üst düzeyde bilimsel hazırlık ve içerik ile çıkmaktadır. Web adresi de şöyledir: <http://www.tepd.org>.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi, Türkçe yanısıra İngilizce makale de yayınlayan, iki dilli bir dergidir ve şimdiye dek yayımlanan toplam 303 makalenin 27'si İngilizcedir. Güncel olarak, uluslararası tıp kaynak, yayın ve dizinlerinin İngilizce'nin tümüyle etkisinde olduğu gerçeğine karşın, TEPD'nin yayın ilkelerinin temelini, Türkçenin bilim dili olarak gelişmesi ve ilerlemesi, arı, yalın ve özleşmiş bir dil anlayışı temel oluşturmuştur.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin her sayısında yer alan makaleler “*in house editing*” yanı sıra, “*peer review*” için, en az 2 ilgili danışmana, gerektiğinde de daha çok sayıdaki danışmana gönderilir. Böylece, TEPD çok sayıda kişinin katılımı, katkısı ve etkileşimi ile ortaya çıkmaktadır, böylece aynı zamanda bir “okul” kimliği kazanmıştır.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin, ulaştığı bilimsel düzeyin korunması, gelişmesi, ilerlemesi ve yeni açılımlar yapabilmesi, bu çalışma düzeni içinde yürümektedir.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin, başlangıcından bu yana, editöriyal kurul ve danışman kurulunda yer alan bilim adamları özveri ile görev yapmıştır.

İlk 10 yıllık (1995-2004) dönemde çıkan, 10 cilt ve 40 sayı TEPD'ndeki toplam 303 makalenin, yaklaşık %47.5 (144 makale)'i araştırma, %29.4 (89 makale)'ü olgu sunumu ve %23.1 (70 makale)'i derleme ya da benzer nitelikde olup, toplam 1627 sayfadır, bunun da 106 sayfası renklidir (Tablo I).

Her sayının danışma kurulu ayrıca belirtilmiştir. Son 6 yılda (5. ciltten sonra) ise, her sayının danışmanları, yalnız o sayıdaki makaleleri inceleyenlerden oluşmuştur. Örneğin, bu sayılardaki toplam hakem-danışmanlık işlem sayısı yaklaşık 200'dür.

Makale başlıkları, özetler ve anahtar sözcükler Türkçe ve İngilizce'dir. Anahtar sözcükler, uluslararası "Tıp konu başlıkları" (Medical subject headings-MeSH) kurallarına uygun biçimde seçilmiştir. Özetler 6. cilt ile birlikte "yapılandırılmış özet" biçiminde hazırlanmıştır. Bu nedenle TEPD'nin İngilizce uluslararası dizinlere girme olanağı bulunmaktadır.

Uluslararası kaynaklar yanısıra, yerli kaynak ve yayınların kullanımına da özel önem verilmiştir. Bunun için, Türk Patoloji Dergisi (İstanbul), Patoloji Bülteni (Ankara), Türk Neoplazi Dergisi (Sivas), Türkiye Ekopatoloji Dergisi (İzmir), Turkish Journal of Cancer (Ankara), Turkish Journal Of Medical Sciences (Ankara), TUBİTAK-ULAKBİM Türk Tıp Dizini, TürkMedline ve Patoloji İndeksi (Adana) önemli başvuru kaynakları olarak gösterilmiştir (8).

Özel sayılar

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin 7'si "Özel sayı" olarak yayınlanmıştır. Bunlar; Meme Kanseri (2 sayı), Ekinokokkozis, Prof. Dr. M. Yavuz Aksu, Prof. Dr. İsmail Ulutaş, Prof. Dr. Nejat Sabuncu ve Nöropatoloji özel sayılarıdır. Ayrıca, Prof. Dr. Yavuz Aksu, Prof. Dr. İsmail Ulutaş ve Prof. Dr. Nejat Sabuncu'nun resimleri, özel sayı dergilerin kapağına basılmıştır (Tablo II) (Resim 1-3).

Türkiye Ekopatoloji Dergisi, atıf alma açısından, özellikle konu başlıklı özel sayıları (Meme Kanseri, Ekinokokkozis, Nöropatoloji) dikkate değer bir yerdedir. Örneğin 2000 yılına dek Türkiye'de yayınlanmış meme kanseri konusundaki 10 özel sayı içerisinde, birden çok sayıda özel sayı çıkaran tek dergi (2 sayı) TEPD'dir (9-12).

Etkinlikler

Türkiye Ekopatoloji Dergisi, 7 İzmir Güncel Tıp Günleri ile, bu çerçevede 1 Simpozyum ve 1 Türkiye Ekopatoloji Kongresi (Tablo III) yanı sıra, 3'ü tiroid ince iğne aspirasyon biyopsisi (TİİAB) konusunda olmak üzere, 5 kurs yapmıştır (Tablo IV).

Bunların 5'i uluslararası katılımlı olup, başlıca katılımcılar şunlardır: Prof. Dr. Donald Lewling-İngiltere, Prof. Dr. Adriean Van Der Meijden-Hollanda, Prof. Dr. Walter Ryd-Göteborg-İsveç, Prof. Dr. Gunnar Hillerdal, Stockholm-İsveç ve Assist. Prof. Dr. Murat Gökten, ABD.

Birinci Türkiye Ekopatoloji Kongresi, TEPD tarafından düzenlendi, Uluslararası katılımlı olarak (Prof. Dr. Gunnar Hillerdal, Stockholm, İsveç) 20-23 Nisan 2001 günlerinde Sığacık-Seferihisar'da gerçekleşti ve açılışı Ege Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ülkü Bayındır tarafından yapıldı. Türkiye'de bir ilk olan bu kongrede, “Türkiye'de 2000'li yıllarda güncel ve olası asbestoz ve mezotelyoma sorunu” işlendi. *Onkolojik Nöropatoloji Kursu* (19-20 Haziran 2004) da, diğer konuşmacılar yanı sıra, ABD'den Dr. Murat Gökden'nin konuk konuşmacı olarak katılımı ile gerçekleşti (Tablo V).

Prof. Dr. Nejat Sabuncu Konferansı iki kez yapıldı. İlki 5 Nisan 1997 günü Prof. Dr. Çiçek Bayındır tarafından “Beyin Tümörlerinde Stereotaksi” konusunda, ikincisini de Prof. Dr. H. Uğur Pabuççuoğlu tarafından 20 Haziran 2004 günü Onkolojik Nöropatoloji Kursu içinde “Orbital Tümörler” konusunda verildi (Tablo VI).

Türkiye Ekopatoloji Dergisi tarafından, “Türkiye Ekopatoloji Ödülleri” kurulmuş, şimdiye dek 3 kez verilmiş ve toplam 21 ödül dağıtılmıştır (Tablo VII).

Türkiye Ekopatoloji Dergisi, “Türkiye'de patoloji ve tıp bilimlerinin gelişmesine hizmeti geçenler köşesi” oluşturmuş ve bu kapsamda, örnek özellikleri ve hizmetleri

olan, bir çok değerli bilim adamı ve Hocamızın anısını yaşatmaya ve genç kuşaklara aktarmaya çalışmıştır (Tablo VIII).

İlk kez, *İzmir Bölgesel Onkoloji Hastanesi*'nin kurulması ve gerekliliği konusunun tartışıldığı bir *Açıkoturum*, 1 Nisan 1998'de, İzmir Tabib Odası Başkanı ve İzmir İl Sağlık Müdürü'nün de katılımı ile TEPD'nce düzenlenmiştir.

Yayınların geldiği kaynakları

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'ne, Türkiye'nin her yerinden ve yöresindeki üniversite ve hastanelerden yayın gelmiştir. Yaklaşık olarak, makalelerin %60'ı 3 büyük kentten (İstanbul, Ankara, İzmir), %40'ı da Anadolu Üniversiteleri'nden gelmiştir. Yayınlanan makalelerin yarısı (%50-151 makale) İzmir'deki kuruluşlardan, özellikle Dokuz Eylül Üniversitesi'nden gelmiştir. Ayrıca sırası ile Eskişehir, Erzurum, Diyarbakır, Sivas, Manisa, Edirne, Mersin, Bursa, Konya, Malatya, Antalya, Elazığ, Denizli, İzmit, Gaziantep, Şanlıurfa'dan da gelmiş değişik sayıda yayınlar vardır.

Türkiye'de bilimsel yayıncılık ve yarınlarla ilgili düşünceler

Türkçe'nin uluslararası bilim dili olma yolunda ilerlemesi ve Türkçe yayınların ve üretilen bilgilerin, daha geniş kitlelere ulaşması, etkinliğini arttırması için, özellikle yakın ve uzak çevremizdeki, Türkçe'nin geçerli olabileceği ülkeleri ve Türkiye Türkçesi ile eğitim yapan kurum ve üniversiteleri de dikkate almalıyız. Bunun için, "ortak alfabe" konusu çok önemlidir.

DSÖ'nün web sayfasındaki, Dünya'da çok konuşulan dillere çevrilmiş ve tarafımızca iki kez (1992, 2002) Türkçeleştirilen ICD-O kitabındaki kodların kullanımının yaygınlaştırılması da bu konuda gereklidir (Resim 4). Bu etkenler, "Türkçe Tıp Dizini"nin etkisinin gelişmesine katkıda bulunabilir (13-15). Örneğin, Tübitak-Ulakbim, YÖK, Sağlık Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı'nın eşgüdümlü çalışmaları yararlı olabilir.

Ayrıca, son yıllarda, özellikle Üniversitelerdeki akademik yükselme ölçütlerinde

“Yabancı-İngilizce yayın” ağırlığının artması, doçentlik tezi'nin kaldırılması vb etkenler, Türkçe tıp yayınlarının, nitelik ve niceliği üzerinde olumsuz etkileri olmuştur.

Orijinal araştırma, teknoloji ve yenilik üreten çalışmalar, deneysel çalışmalar, yerel ekopatolojik araştırmaların ve etki değeri yüksek uluslararası belirli dergilerdeki yayınların, daha çok gerçekleşmesi için, içeride de bilimsel çitayı yükseltmek gerekiyor. Ayrıca, hiç olmazsa komşu ülkelerle kendimizi karşılaştırmalıyız.

Öneriler

Türk Tıp Dizini “Tübitak-Ulakbim-Türk Tıp Dizini, TürkMedline, Türk Tabipleri Birliği Ulusal Tıp Yayınları Veri Tabanı, YÖK Süreli Yayınlar Kataloğu, vb çalışmalar, bir birlik ya da eşgüdüm düzeni oluşturarak, daha güçlü ve kapsamlı bir Türkçe Tıp Dizini yapısı oluşturmalıdır.

Türkiye'nin ve bilimsel tıp dergiciliğinin, daha ileri gitmesi, çevre ülkelere ve uluslararası alanda etkinleşmesi, İngilizce yanısıra, Türkçe'nin uluslararası bilim dili olma yolunda ilerlemesi için, tıp dergilerini çıkaran kuruluşların, yukarıda değinilen çerçeve içinde desteklenmesi ve editörlerin eğitiminin geliştirilmesi gereklidir.

Türk Tıp Dizini “TÜBİTAK-Ulakbim”nine girecek dergi seçiminde, makalelerin bilimsel düzeyini ve orijinalliğini öncelikle dikkate almalı, “birleşik sayı” biçiminde çıkan dergileri de göz önüne larak, en az 2 ayrı sayı (birleşik sayı da olsa) çıkma koşulu yeterli bulunmalıdır.

Çünkü, güncel ve geçerli olanaklar içinde,örneğin TEPD'nin yılda 2'şer birleşik sayı biçiminde olmak üzere ve 10 yıl süre ile sürekliliğini, ölçütlerini ve özelliklerini koruyabilmiş olması, başlı başına bir başarıdır. Ayrıca, Türkçe dergilerde çıkan makaleler, kimi uluslararası yayında “kaynak-literatür” olarak

da kullanılabilmektedir ve bu konuda hiçbir engel yoktur. Türkçe bilimsel yayınların, akademik yükseltmelerdeki etkinliğini artırılması, Türkçe Tıp Dergileri'nin uluslararası düzeyde gelişme ve etkinlik sağlaması ile koşuttur.

Üniversitelerin birikim ve olanaklarını (kağıt, bilgisayar, program, basımevi, sekreteryaya, iletişim vb), bilimsel dergilerin ortak kullanımının kolaylaştırılması ya da öncelik tanınması için, örneğin YÖK'ün bu konudaki bir kararı, belki de yakın erimde bir yarar sağlayabilir.

Sonuç

Türkiye'nin ulaştığı güncel eğitilmiş insan potansiyeli, bilimsel düzeyi, bilimsel yayın ve dergi olanakları, bu alanda atılım yapabilecek, Türkiye'nin bölgenin çekim merkezi olmasını, örneğin giderek komşu ülkelerin hastalarının, Türkiye'ye daha çok gelmesini ve buna bağlı başka ardışık katma değerleri sağlayabilecek ve çevre ülkelere de katkı yapabilecek düzeydedir.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin ilk 10 yıllık deneyimin sonunda, Türkiye'nin her yerinden gelen 303 bilimsel makale yayınlanmış, giderek dergi bir "okul" kimliği kazanmıştır.

Türkiye Ekopatoloji Dergisi, yeni ve güncel bir kavram olan, "medikal ekopatoloji" konusunda, kimi ilginç makalelerin ortaya çıkmasına ortam hazırlamış (Tablo IX), bu konuda yeni bir platform oluşturmuş, 1. Türkiye Ekopatoloji Kongresi'ni toplamış, Türkiye Ekopatoloji Ödülleri'ni kurmuş, hekimlerimizin mezuniyet sonrası eğitimine katkıda bulunarak, sonuçta Türk tıbbına, kendi oluşturduğu ve yarattığı olanaklarla, hizmet etmeye çalışmıştır.

Bu konuda, Türkiye bütünü içinde, ortaya konulan ortak emek ve çabaların, Türkiye'nin bilimsel yarınlarda, ulusal ve uluslararası alandaki gelişmesinde, bilimsel bir çekim merkezi olarak ilerlemesinde, değer bulmasını diliyoruz. Unutmamalıyız ki, Atatürk devrimlerinin nesilleri boyu süren en büyük etkisi

dil ve alfabe konusunda olmuştur, güncel olarak ve her geçen gün bunu daha iyi anlıyoruz.

Tablo I. 1995-2004 döneminde TEPD'de yer alan bilimsel yayınların dağılımı.

Yıl Year	Cilt Volum	Say Number	Araştırma Research	Olgu sunumu Case report	Derleme Review	Toplam Total	Sayfa Page
1995	I	1-4	20	1	9	30	1-258
1996	II	1-4	19	3	7	29	1-135
1997	III	1-4	13	11	6	30	1-180
1998	IV	1-4	16	13	7	36	1-187
1999	V	1-4	11	11	6	28	1-148
2000	VI	1-4	22	13	11	46	1-258
2001	VII	1-4	15	12	5	32	1-152
2002	VIII	1-4	14	9	5	28	1-128
2003	IX	1-4	7	10	4	21	1-126
2004	X	1-4	7	6	10	23	1-160
Toplam / Total	I-X	40(n)	144 (%47.5)	89 (%29.4)	70 (%23.1)	303	1627

10. Tablo II. 10 yıllık dönemde, Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin yayınladığı özel Sayılar.

- Meme Kanseri Özel Sayısı. TEPD 1995;1(1-2):1-54.
- Ekinokokkozis Özel Sayısı. TEPD 1995;1(3-4):55-156.
- Meme Kanseri Özel Sayısı. TEPD 1999;5(3-4):87-148.
- Prof. Dr. M. Yavuz Aksu Özel Sayısı. TEPD 2000;6(1-2):1-112.
- Prof. Dr. İsmail Ulutaş Özel Sayısı. TEPD 2001;7(3-4):71-152.
- Prof. Dr. Nejat Sabuncu ve Nöropatoloji Özel Sayısı. TEPD 2004;X(1-2):1-100.

Tablo III. 10 yıllık dönemde, Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin düzenlediği sempozyum, kongre ve güncel tıp günleri.

I. İzmir Güncel Tıp Günleri: Meme Kanserinde Güncel Yaklaşımlar Sempozyumu,

3 Nisan 1995, E.Ü. Atatürk Kültür Merkezi, Konak-İzmir

II. İzmir Güncel Tıp Günleri,

1-4 Nisan 1996, E.Ü. Atatürk Kültür Merkezi, Konak-İzmir.

III. İzmir Güncel Tıp Günleri, *Uluslararası katılımlı,*

31 Mart-5 Nisan 1997 E.Ü. Atatürk Kültür Merkezi, Konak-İzmir.

IV. İzmir Güncel Tıp Günleri,
30 Mart- 1 Nisan 1998, DEÜTF Konferans Salonu, İnciraltı-İzmir.

V. İzmir Güncel Tıp Günleri, *Uluslararası katılımlı.*
21. 10,1999, DEÜTF Derslikler Konferans Salonu, İnciraltı-İzmir.

VI. İzmir Güncel Tıp Günleri,
15 Aralık 2000, E.Ü. Atatürk Kültür Merkezi, Tiyatro Salonu, Konak-İzmir.

VII. İzmir Güncel Tıp Günleri: I. Türkiye Ekopatoloji Kongresi , *Uluslararası katılımlı.*

“Türkiye'de 2000'li yıllarda güncel ve olası asbestoziz ve mezotelyoma sorunu”,
20-23 Nisan 2001, Güven İkinci Bahar Sağlık Tesisleri, Sığacık, Seferihisar-İzmir.

Tablo IV. 10 yıllık dönemde, Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin düzenlediği kurslar.

- Tiroid İnce İğne Aspirasyon Biyopsi Kursu (4 Nisan 1996)
- Tiroid İnce İğne Aspirasyon Biyopsi Kursu (4 Nisan 1997)
- Tiroid İnce İğne Aspirasyon Biyopsi Kursu (15 Aralık 2000)

İzmir Mezuniyet Sonrası Hipertansiyon Kursu (30 Mart 1998)

- Meme Sitopatoloji Kursu(20-21 Aralık 2003)
- Onkolojik Nöropatoloji Kursu (19-20 Haziran 2004)

Tablo V . Uluslararası katılımlı olarak gerçekleşen toplantılar.

- Prof. Dr. Donald Lewling
İngiltere 5. İzmir Güncel Tıp Günleri (21. 10. 1999)
- Prof. Dr. Adriean Van Der Meiiden
Hollanda 5. İzmir Güncel Tıp Günleri (21. 10. 1999)
- Prof. Dr. Walter Ryd
Göteborg-İsveç 3. İzmir Güncel Tıp Günleri (31.03-05.04.1997)
- Prof. Dr. Gunnar Hillerdal
Stockholm-İsveç I. Türkiye Ekopatoloji Kongresi (20-23. 04. 2001)
- Assist. Prof. Dr. Murat Gökden

ABD Onkolojik Nöropatoloji Kursu (20.06.2004)

Tablo VI. Prof. Dr. Nejat Sabuncu Konferansı.

Prof. Dr. Çiçek Bayındır

Beyin tümörlerinde stereotaksi, 5 Nisan 1997

Prof. Dr. H. Uğur Pabuçcuoğlu

Orbital tümörler, 20 Haziran 2004

Tablo VII. 10 yıllık dönemde, Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin verdiği Türkiye Ekopatoloji Ödülü.

1995 Türkiye Ekopatoloji Ödüleri 1 Nisan 1996

Doç. Dr. Olcay Birgül

Prof. Dr. Aykut Kence

Prof. Dr. İnci Gökmen

1996 Türkiye Ekopatoloji Ödüleri 31 Mart 1997

Prof. Dr. Selahattin Yazıcıoğlu

Prof. Dr. Y. İzettin Barış

Prof. Dr. Necla Özdemir

Prof. Dr. Muzaffer Metintaş

Prof. Dr. Özden Günel

Prof. Dr. Emel Tümbay

Gazeteci Ümit Otan

Berg. Beled. Bşk. Sefa Taşkın

1997 Türkiye Ekopatoloji Ödüleri 1 Nisan 1998

Prof. Dr. Muzaffer Aksoy

Prof. Dr. Yıldız Erhan

Prof. Dr. Esin Emin Üstün

Prof. Dr. Nadir Paksoy

Prof. Dr. Münir Kınay

Prof. Dr. Namık Aksoycan

Prof. Dr. Kemal Özsan

Opr. Dr. Erol Kaymak

Av. Senih Özay

Gazete Ege.

Tablo VIII. Türkiye'de Patoloji bilimine, tıp bilimlerinin gelişmesine ve eğitimine katkıda bulunanlar köşesinde adı geçenler ve bu konuda yazılan makaleler.

Prof. Dr. Behsan Önol (1 Mart 1934, Çerkezköy, Tekirdağ-29 Kasım 1995, Ankara): Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 1996;2(1-2):45-50 (Prof. Dr. M. Şerefettin Canda).

Prof. Dr. Hamdi Suat Aknar (1873, Harput-Elazığ-1936, İstanbul): Türkiye'de kanser mücadelesinin alemdarı Hamdi Hoca. Ankara: Ayıldız Matbaası, 1961. Gülhane Askeri Tıp Akademisi Bülteni 1961;5(4-5):313-316. Tr Ekopatol Derg 1996;2(1-2):51-53 (Prof. Dr. Osman Nuri Aker)

Prof. Dr. Osman Nuri Aker (1916, Salihli-Manisa-1997, Ankara): Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 1996;2(3-4):123-125 (Prof. Dr. M. Şerefettin Canda)

Hamdi Suat Aknar'ın Türk patoloji tarihindeki yeri. Tr Ekopatol Derg 1997;3(1-2):58-65 (Doç. Dr. Selda Seçkin, Doç. Dr. Fehmi Aksoy)

Prof. Dr. Nejat Sabuncu: Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 1997;3(1-2):66-69 (Prof. Dr. M. ŞerefettinCanda)

Prof. Dr. Senay Öztop (21.6.1940, Malatya-28.4.1998, Bornova-İzmir): Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 1998;4(1-2):91-97 (Prof. Dr. M. Şerefettin Canda)

Prof. Dr. Necla Özdemir (1945, Mardin-28.3.1999): Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 1999;5(1-2):79-85 (Prof. Dr. M. Şerefettin Canda).

Prof. Dr. M. Yavuz Aksu (11.8.1924, Bursa-16.12.1999, Eski foça-İzmir): Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 2000;6(1-2):101-108 (Prof. Dr. M. Şerefettin Canda).

Dr. Cahit Başkök (1923, Ankara-8.12.1983, Ankara): Yaşamı, bilimsel

çalışmaları ve bilimsel mirası. Tr Ekopatol Derg 2000;6(3-4):239-245
(Doç.Dr.ÇiğdemGökçe).

Prof. Dr. İsmail Ulutaş (19 Mayıs 1919, Samsun-5 12.2001, Bornova-İzmir):
Yaşamı ve bilimsel çalışmaları. Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):145-148 (Prof.
Dr. M. Şerefettin
Canda).

Prof. Dr. H. Rüknettin Öğütman (14 Mayıs 1925-19 Temmuz 1997, İstanbul):
Kısa yaşam öyküsü, yapıtları ve anılar. Tr Ekopatol Derg 2003;9(1-2):49-53
(Prof. Dr. Gülendame Saygı):

Prof. Dr. Nejat Sabuncu: Yaşamı ve yapıtları. Tr Ekopatol Derg 2004;10(1-2):-
(Prof. Dr. H. Uğur Pabuççuoğlu).

Tablo IX. Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin ilk 10 yılda yayınladığı 303 makale
içinde, "ekopatoloji" kavramına daha yakın bulunan başlıca makaleler,
konularına göre alt başlıklar altında verilmiştir.

I. EKOPATOLOJİ VE ÇEVRESEL ALANA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Ekopatolojinin Türkiye açısından önemi
(Canda MŞ). Tr Ekopatoloji Derg 1995;1(1-2):1-3.

Gediz çevresinde bir ekolojik inceleme
Canda MŞ, Canda AE. Tr Ekopatol Derg 2000;6(1-2):67-72.

Karakılınçlı Köyü'nde malignite oranı gerçekten yüksek mi?
(Çelik P, Akın M, Yorgancıoğlu A, Topçu F, Keskin T, Göktalay T, Orman A,
Yağız D, Özcan C, Yiğitoğlu R). Tr Ekopatol Derg 1998;4(3-4):148-151.

**Is the age of diagnosis of the familial Mediterranean fever different among
the children living in urban and rural areas?**
(Soylu A, Türkmen M, Kavukçu S). Tr Ekopatol derg 2002;8(3-4):84-87.

**Türk populasyonunda adenzin deaminaz (ADA) enziminin polimorfizmi
ve allel sıklığı**

(Göze Aİ, Perçin EF). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):71-74.

II. EKİNOKOKKOZİS VE PARAZİTER ETKENLER

Ekinokokkozis patolojisi (50 olgu) ve Türkiye'de güncel ekinokokkozis sorunu

(Canda MŞ). Tr Ekopatol Derg 1995;1(3-4):55-58.

Türkiye Ekinokokkozis haritası ve kaynakçası

Canda MŞ, Canda T). Tr Ekopatol Derg 1995;1(3-4):59-69..

Ekinokokkozis olgularının retrospektif incelenmesi (193 olgu)

(Yerci Ö, Filiz G, Özuysal S, Tolunay Ş, Erol O). Tr Ekopatol Derg 1996;2(3-4):83-86.

Örümcek sokması ve akut karın

(Ergene Ü, Çete Y, Hacıyanlı M). Tr Ekopatol Derg 1996;2(3-4):119-122.

Schistosoma ve mesane yassı epitel hücreli karsinomu.

(Arıcı S, Eğilmez R, Cevit C). Tr Ekopatol Derg 1997;3(1-2):50-52.

Retrospective analysis of appendix vermiformis specimens for intestinal helminths

(Eğilmez R, Saygı G, Aker H, Elagöz Ş). Tr Ekopatol Derg 2000;6(1-2):1-4.

Eskişehir yöresinde apendektomilerde izlenen patolojik bulguların araştırılması.

(Kabukçuoğlu S, Bildirici K, Tel N, öner Ü, Paşaoğlu Ö, Işıksoy S, Yaşar B, Özalp S). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):25-32.

III. MEZOTELYOMA VE ASBESTOZ

Ege Bölgesi'nde malign mezotelioma (201 olgu)

(Akpınar O, Kılınç O, Akkoçlu A, Canda MŞ, Gönlügür U). Tr Ekopatol Derg 1996;2(1-2):5-8.

Plevral mezotelioma patolojisi ve değerlendirmede yeni yaklaşımlar

(Öztek İ). Tr Ekopatol Derg 1997;3(3-4):128-143. Asemptomatik asbest

işçilerinde yüksek rezolusyonlu BT bulguları ile ILO skorlaması ve solunum fonksiyon testi sonuçlarının karşılaştırılması
(Osma E, Çımrın AH, Balcı P, Alkan Y, Akkoçlu A). Tr Ekopatol Derg 1998;4(1-2):33-37.

Gediz bölgesi ve Çukuroren Köyü'nde asbestoz sorunu
(Canda MŞ, Canda AE). Tr Ekopatol Derg 1998;4(3-4):157-162

Türkiye'de asbestozis sorunu ile 5 olgunun sunumu
(Canda MŞ, Güray M, Topal AN, Görücü G). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):37-40.

Diyarbakır yöresinde malign plevral mezotelioma sıklığı
(Yaldız M, Kırbaş G, Uzunlar AK, Kılınç N, Şenyiğit A). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):88-92.

Benign ve malign mezotel proliferasyonu ayırıcı tanı özellikleri ve Sivas bölgesinden 83 mezotelioma olgusunun sunumu
(Elagöz Ş, Kıvanç F, Göze F). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):93-97.

Environmental asbestos in Turkey and the international experience
(Hillerdal G). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):57-60.

IV. KANSER SIKLIĞI

Eskişehir İli'nde 1992-1995 yılları arasında görülen kanser olgularının istatistiksel değerlendirilmesi (Dündar E, Öner Ü, Işıksoy S, Tel N, Kabukçuoğlu S). Tr Ekopatoloji Derg 1998;4(3-4):101-106.

İzmir ve Ege bölgesi'nde kadında meme kanseri sıklığı
(Çobanoğlu M, Kayar R). Tr Ekopatoloji Derg 1995;1(1-2):4-8.

254 meme kanserlide mastektomiyle alınan geç sonuçlar
(Kayar R, Çobanoğlu M, güngör O, Bayol Ü, Emiroğlu M). Tr Ekopatol Derg 1999;5(3-4):104-108.

Erzurum yöresinde meme lezyonlarının histolojik tür ve yaşa göre dağılımı.
(Gürsan N, Erman Z, Erdoğan F, Gündoğdu C). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3

4):85-87.

İzmir bölgesinde tiroid kanserleri (159 olgu)

(Canda MŞ, Ulukuş Ç, Harmancıoğlu Ö, Saydam S, Gökçe Ö, İğci E, Biberöglü E, Yeşil S, Yenici O, Koçdor MA, Hekimsoy Z, Çömlekçi A). Tr Ekopatol Derg 1999;5(1-2)13-16.

Gaziantep yöresinde ovaryum tümörlerinin histolojik türleri ve yaşa göre dağılımı

(Karakök M, Sarı İ, Erkılıç S, Kuyucu N). Tr Ekopatol Derg 2000;6(3-4).151-156.

Mersin İli'nde sindirim dizgesi tümörleri'nin sıklığı

(Aydın Ö, Düşmez D, Polat A, Eğilmez R). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):80-84.

V. DİĞER LEZYONLAR

İzmir yöresinde Meckel divertikülü görülme sıklığı ve histopatolojik özellikleri

(Ortaç R, Munis N, Diniz AG, Aktaş S, Karaca İ). Tr Ekopatol Derg 2000;6(3-4):167-170.

Hidrops fütaliste otopsinin değeri ve 27 olgunun incelenmesi

(Kabukçuoğlu S, bildirici K, Tel N, Eren O, Sener T, Tanır M).. Tr Ekopatol Derg 2002;8(3-4).74-78.

VI. ÇEVRESEL KİMYASAL VE FİZİKSEL ETKENLER

Blıdırcınlarda akrilamid toksikasyonunda nöroflament proteinlerindeki (NFP) değışiklikler

(Bilgiç HN, Yıldırım Ş, Bilgiç A, Yeşildere T, Öztekin İ). Tr Ekopatol Derg 1996;2(3-4):79-82.

Tiner inhalasyonunun histopatoloji bulguları (Deneysel sonuçlar)

(Öztekin İ, Saygı A, Zor E, Baloğlu H, Süngün F, Uğurlu S, erçağ E, Özbeyli D). Tr Ekopatol Derg 1998;4(3-4):189-194. Sinuzoidal magnetik alanın sıçan

böbrek dokusu üzerindeki etkileri

(Uzunlar AK, Ketani MA, Gök F, Balcı K). Tr Ekopatol Derg 2000;6(3-4):113-118.

Petrol istasyonlarında çalışan pompa işçilerinde benzene bağlı hematotoksisite

(Elkıran ET, Aygen B). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):33-36.

Malathion'un pankreas üzerine etkilerinin deneysel olarak araştırılması.
(Özyurt D, Tuğyan K, Bağrıyanık HA, Sönmez Ü, Ergür BU, Buldan Z). Tr Ekopatol Derg 2001;7(3-4):75-79.

Yerçekiminin sperm hücresi ve testiküler fonksiyon üzerine etkisi.

Ok E, Özyurt D, Buldan Z. Tr Ekopatol Derg 2002;8(3-4):107-109.

Çocukların romatolojik hastalıklarında yaşadıkları yüksekliklerin önemi var mıdır?

Soylu A, Türkmen MA, Kavukçu S. Tr Ekopatol Derg 2003;9(3-4):105-106.

Kaynaklar

1. Ecopathology: the influence of environment on disease. Spore 1994;49:6 (Abstract).
2. Canda MŞ. Etik ve bilimsel yayın etiği. Tr Ekopatol Derg 1996;2(3-4):67-72.
3. International Committee of Medical Journal Editors: uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals. Ann Intern Med 1977;126:36-47.
4. Parsell G, Bligh J. Writing for Journal Publication. Medical Teacher 1999;21(5):457-468.
5. Vancouver System. Medical Education 1999;33:66-78.
6. Canda MŞ. Dergilerimizin uluslararası standartlara uygunluğu ve inekslenme sorunları. Tr Ekopatol Derg 2002;8(1-2):117-120.
7. Canda MŞ. Türkiye'de bilimsel makale yayıncılığı, dergicilik sorunları ve Türkiye Ekopatoloji Dergisi'nin ilk 10 yılı. Tr Ekopatol Derg 2004;10(3-4):95-100.
8. Ersöz C, Zorludemir S, Varinli S. Türk Patoloji İndeksi (1970-1991). Adana: Kemal Basımevi, 1991;394.
9. Kayar R. Türkiye Meme Hastalıkları bibliyografyası. I. Cilt (1933-93). İzmir: Duyal Basımevi, 1993.
10. Kayar R. Türkiye Meme Hastalıkları bibliyografyası. I. Cilt (1994-96). İzmir: Duyal Basımevi, 1997.
11. Kayar R. Türkiye'de tıp dergilerinin meme hastalıkları konulu özel sayıları. Tr Ekopatol Derg 1999;5(3-4):131-132.

4):131-132.

12. Canda MŞ. Türkiye Meme Hastalıkları Bibliyografyası I-III. Tr Ekopatol derg 2002;8(1-2):39-42.

13. Percy C, Holten Vvon, Muir C (Çev: Canda MŞ). UHS-O Uluslararası Hastalık Sınıflandırması: Onkoloji / ICD-O International Classification of Diseases for Oncology. İkinci Baskı, Ege Üniv. Kanserle Savaş Uygulama ve Araştırma Merkezi, Bornova, İzmir-Türkiye, 1992 / Dünya Sağlık Örgütü, Cenevre-İsviçre, 1990.

14. Fritz A, Percy C, Jack A, Sobin L, Parkin DM, Whelan S (Çev: Canda MŞ). UHS-O Uluslararası Hastalık Sınıflandırması: Onkoloji / ICD-O International Classification of Diseases for Oncology. Üçüncü Baskı, İzmir Onkoloji Hast. Ve Ekopatoloji Derneği, İzmir-Türkiye, 2002 / Dünya Sağlık Örgütü, Cenevre-İsviçre, 2000.

15. Canda MŞ. Uluslararası Hastalık Sınıflandırması: Onkoloji UHS-O (ICD-O). Tr Ekopatol Derg 2002;8(3-4).121.

